

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 21

28. svibnja 2015.

cijena 200 Ft

Foto: Timea Horvat

11. stranica

Gradišćanskohrvatsko shodišće Putujućoj Celjanskoj Mariji u Uzlopu

Obnovljen park

6. stranica

Narodnosni dan

8. stranica

Podravske veze

12. stranica

Komentar

U obrambi Celjanske Madone

Čuda puti sam pisala o povezanosti Blažene Divice Marije i Gradišćanskih Hrvatov. Bezbroj puti sam opisala i četverodnevni dugi put od 160 kilometarova piše do Celja u augustušu, pak svako ljeto jednoč do kipa Putujuće Celjanske Madone, koji sad jedno ljeto prima poštovatelje u austrijskom Uzlopu. Pretprošla subota bila je posvećena opet shodišću, kade su se našli Gradišćanski Hrvati iz različitih mjesta, od Bizonje do Petrovoga Sela, pri kom su opet skoro devedesetimi na sebe zeli tarhet pišačenja, od Koljnofa do Uzlopa, prik 27 kilometarova. Moramo ovde naglasiti da su krenuli u to gradišćansko selo u Austriju i braća iz Bizonje, ki su kih šezdeset kilometarova hodočasili, i to dva dane dugo da zajdu u subotu na šestu uru pred kip Putujuće Celjanske Marije. Kako je rekao dugoljetni duhovni peljač celjanskih hodočasnikova Štefan Dumović, «to je tvrda glava Hrvata, piše se ganuti na ov put». Polag toga, zašto se javi u najnovije vrime toliko pišakov na ta shodišća, vik je jedan veliki upitnik onim ki još dovidob nisu probali napore, muke, a i slatkoću ovoga putovanja. Ja štiram da človik nekako u geni nosi ta ljubav prema Blaženoj Divici Mariji, nekako si išće, pak na kraju puta i najde odgovore na to, zašto se čuti kroz iskušenj savršeniji, bolji i još odaniji katoličanskoj vjeri, ali pripravno i na očuvanje ljudskih vridnosti i na širenje, davno od svojih starih dobivenoga dara, bogatstva, jezika, svisti, molitve i ljubavi. Svako novo spravišće s Celjanskom Madonom, svaki novi susret s kolegari od pišačke batike s oznaki celjanskoga putnika, ojača nas u misli, ne dajmo se obeshrabriti, otkinuti od tradicije ka jur desetljeća dugo živi med nami, i na što nas vabu i koreni iz prošlosti, kad su se još naši preci na kola otpravili u Celje, k Blaženoj Divici Mariji. Zbog vjere i batrenja, zbog zahvale i blagoslova... Posjet Putujućoj Celjanskoj Mariji svenek je pravi doživljaj, istinski sjaj i čut da smo ravno otpejani u obrambu otprtoga srca Blažene Divice Marije. Toga smo postali još jednoč dilniki pred kratkim, i u Uzlopu.

Tiho

Glasnikov tjedan

Kuda god se okrenemo oko sebe, svjedoci smo raspadanja institucije obitelji u kojoj smo većina nas pedesetogodišnjaka odrasli. Jesmo li sami uspjeli sačuvati i uspijevamo li sačuvati obitelj, zna ponajbolje svaki od nas pojedinačno. Ali tu su i statistike koje nas s vremena na vrijeme upozoravaju na šokantne podatke. Po najnovijim podacima državnoga statističkog ureda broj obitelji i broj onih koji žive u obitelji u posljednjih tridesetak godina drastično se smanjuje. Početkom devedesetih godina od ukupnog broja

dobi zasniva obitelj, kada se sve kasnije u istoj obitelji rađaju djeca. Statistika pokazuje da u ukupnom broju obitelji još uvijek je najveći postotak obitelji s dva roditelja i djecom, 38 %, a 27 % obitelji jesu obitelji bračnih parova bez djece. Po podacima iz 1970. godine izvanbračne zajednice činile su 2 % obitelji, po posljednjem popisu pučanstva 15 %. Sve je više samohranih roditelja, u 87 % slučajeva majka živi zajedno s jednim djetetom ili više djece.

U vremenu smo «krize obitelji». Djeca jedva viđaju svoje roditelje koji rade i rade... ne brinu se za djecu, nego su u potjeri za materijalnim dobrima. Djeca nemaju priliku razgovarati s roditeljima... Roditelji s djecom... Problemi ostaju neispričani, neriješeni, nesagleđani... Obitelj je, trebala bi biti u idealnoj inačici, mjesto gdje su ljudi postupali velikodušno jedni prema drugima, obitelj postavlja svoje interese ispred interesa drugih, te je bila nemilosrdna prema onima koji nisu ispunjavali te interese. Ona je skupina

Kuda god se okrenemo oko sebe, svjedoci smo raspadanja institucije obitelji u kojoj smo većina nas pedesetogodišnjaka odrasli. Jesmo li sami uspjeli sačuvati i uspijevamo li sačuvati obitelj, zna ponajbolje svaki od nas pojedinačno.

ljudi izravno povezanih srodničkim vezama, pri čemu odrasli pripadnici preuzimaju odgovornost za djecu. Odgovornost nam nedostaje u svim područjima života na početku trećega tisućljeća pa i u obitelji, a time i društvu, jer ne kazuje se uzalud: kakva nam je obitelj, takvo nam je i društvo. Tradicionalna se obitelj raspada, intelektualni slojevi potiču nove stilove života, gledajući na obitelj kao na dodatni nepotrebn teret. U obiteljima vlada ravnodušnost i popustljivost roditelja, s djecom na ulici ili s računalom, najnovijim tipom mobitela u ruci, pišu analitičari i sociolozi ovih dana.

obitelji tek u jednoj desetini toga broja radilo se o obiteljima samohranog roditelja, danas je svaka peta obitelj takva. Po posljednjem popisu pučanstva iz 2011. godine, u Mađarskoj ima dva milijuna 713 tisuća obitelji u kojima živi sedam milijuna 783 tisuće građana, 73 % ukupnog pučanstva Mađarske. Patrijarhalna obitelj raspala se i na selu. Raspadanje obitelji pogubno je kada se radi o socijalizaciji, gospodarstvu, ćudoređu (moralu)... Narodnosne zajednice još pogubnije doživljavaju raspad obitelji jer obitelj je temelj očuvanja nacionalne samobitnosti, još uvijek, što bjelodano pokazuje praksa. Živimo u vremenu kada se sa sve uznapredovanijom životnom

Branka Pavić Blažetin

Radni ručak s Navracsicsem

Veleposlanik Gordan Grlić Radman u rezidenciji budimpeštanskog Veleposlanstva Republike Hrvatske 4. svibnja 2015. godine priredio je radni ručak za povjerenika Europske komisije za obrazovanje, kulturu, mladež i šport Tibora Navracsicsa te veleposlanike država članica EU akreditiranih u Mađarskoj. Tijekom radnog ručka povjerenik Navracsics izvijestio je nazočne o aktivnostima protekloga šestomjesečnog razdoblja svog mandata u Europskoj komisiji, izložio glavne naglaske i ciljeve budućega djelovanja, te se u razgovoru s veleposlanicama osvrnuo i na brojna aktualna vanjsko-politička pitanja, izvijestio je MCC veleposlanik Grlić i prvi tajnik narečenoga Veleposlanstva Berislav Živković.

Zaželjevši uvodno dobrodošlicu povjereniku Navracsicsu, Grlić Radman izrazio je zadovoljstvo što se na ovaj način pružila prilika da se uza sagledavanje njegova dosadašnjeg mandata raspravi o nekim gorućim pitanjima današnjice u okviru ovog resora, a posebice obrazovanja i zapošljavanja mladih od kojih je u ovom trenutku u EU gotovo šest milijuna nezaposleno.

Pozdravljajući nazočne veleposlanike, povjerenik Navracsics uputio je zahvalu njihovim državama i njima osobno kako na prijašnjoj suradnji, tako i na potpori tijekom cjelokupnog tijeka izbora, ističući kako se nalazi na čelu lisnice koja nema snažnu zakonodavnu ulogu, ali ima važnost za europsku zajednicu u cjelini.

Izgradnju čvrste EU zajednice Navracsics je inače postavio kao glavni cilj svoga djelovanja, naglašujući kako svaki pojedini podresor, od obrazovanja, kulture, mladih i športa ima svoju ulogu u jačanju konkretnog shvaćanja pojma EU zajedništva. Na taj način namjera da se europski građani preko prepoznatljivih osoba iz povijesti, kulture ili športa sve više zalažu za svoju europsku samosvojnost, nešto više od onoga što im je u oblicima zajedničkog zakonodavstva i birokratskog aparata ostavljalo značaj apstraktnosti. Posebno je istaknuo važnost obrazovanja koje uz izgradnju profesionalnih vještina kod mladih ima i nezamjenjivu ulogu graditelja europskih demokratskih i socijalnih vrijednosti, izvijestilo je MCC Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti.

- mcc -

Radni ručak sa Szijjártóom

U okviru djelovanja Kluba mađarski govorećih veleposlanika, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman priredio je u petak, 24. travnja, radni ručak za ministra vanjskih poslova i trgovine Mađarske Pétera Szijjártóa te članove Kluba. Teme su razgovora bile energetska sigurnost Srednje Europe, migracijsko pitanje,

stanje u Ukrajini, EU investicijski fond i Mađarska, parlamentarno zastupništvo manjina u Mađarskoj i slično. Uz ministra Szijjártóa i hrvatskoga veleposlanika Grlića Radmana sudjelovali su veleposlanici Češke Juraj Chmiel, Finske Pasi Olavi Tuominen, Francuske Roland Galharague, Poljske Roman Kowalski, Slovenije Ksenija Škrilec, predstavnik EK u Mađarskoj Tamás Szűcs, privremeni otpravnik poslova Ukrajine Mihailo Junger, zamjenica šefa Kabineta ministarstva vanjskih poslova i trgovine Gabriella Czifra, te savjetnik hrvatskoga veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bušić. Ministar Szijjártó je na poziv veleposlanika Grlića Radmana obišao i prostorije veleposlanstva, a svim su gostima uz potporu mađarskoga predstavništva Hrvatske turističke zajednice podijeljeni i prigodni promidžbeni darovi o Republici Hrvatskoj.

- mcc -

Gornji Četar znova pred lokalnim izbori

Sadašnji načelnik
Gábor Lendvai

Na javnoj tribini Seoske samouprave u Gornjem Četaru, 24. aprila, pri polaganju računa o šestomesečnom djelovanju došlo je do burne rasprave – tako je pisao županijski list Vas Népe, koji je udarnim naslovom napisao «Gornji Četar – razdijeljeno selo» obratio pažnju štiteljev na to da u južnogradišćanskom selu nešto ne štima. Kako smo obaviješteni, četveročlano seosko zastupništvo, u sastavu Gábora Kissa (zamjenik liktara), Rože Pezenhoffer, Konrada Feigla i Silvije Benčić, odlučilo je 29. aprila, da će odstupiti od funkcije jer ne more dalje sudjelovati s lani odabranim novim načelnikom Gáborom Lendvajem, ki nek od nedavno živi u selu. Lanjska pobjeda na lokalnim izbori, samo sa devet glasova, sadašnjega poglavara suprot bivšega načelnika Attila Kratochvilla ki je osam ljet dugo stao na čelu sela, presenetila je mnoge u selu, ali za ov novi skandal svi kažu da nije bio potreban za ovu zajednicu. Kako nas je informirala bilježnica Gornjega Četara, Eszter Horváth, međjuvrimski izbori su predviđeni 26. julya, u nedilju, kade će oko 400 glasačev ponovo birati zastupnike i načelnika sela. Gábor Lendvai je već izjavio da će se najvjerojatnije ponovo kandidirati za funkciju poglavara.

Tiho

Rezultati natječaja za narodnosti

Ministarstvo ljudskih resursa i Fond za razvoj ljudskih potencijala 22. travnja objavili su rezultate odobrenih natječaja za podupiranje djelovanja narodnosnih civilnih udruga (NEMZ-CISZ- 5), za podupiranje narodnosnih i svenarodnosnih kulturnih programa (NEMZ-KUL-115), stručnih usavršavanja narodnosnih pedagoga (NEMZ-PED-15) i za organiziranje ljetnih kampova (NEMZ-TAB-15). Hrvatska zajednica predala je ukupno 205 natječaja (među njima bilo je devet nevaljanih), od toga 59 natječaja nije dobilo potporu zbog neraspoloživosti sredstava, a ukupno joj je dodijeljena potpora od 31 549 000 forinta.

Natječaji za podupiranje narodnosnih civilnih udruga (NEMZ – CISZ – 15)

Ukupno su 32 hrvatske civilne udruge predale molbu za podupiranje djelovanja, a od njih četiri organizacije nisu dobile potporu. U toj kategoriji osiguran je bio okvirni iznos od 110 milijuna forinta. Hrvati su uspjeli ostvariti pravo na ukupno 8 950 000 forinta potpore. Uspješno su se natjecale ove organizacije: Savez Hrvata u Mađarskoj (3 500 000), Hrvatsko-mađarsko kulturno društvo Andrije Dugonića (150 000), Hrvatska matica, Šopron (100 000), Hrvatsko kulturno i vjersko društvo vršendskih Šokaca (200 000), KUD Vizin (150 000), KUD Baranja (200 000), Društvo kaniških Hrvata (100 000), Hrvatsko izvorno društvo u Budimpešti (400 000), Kulturno društvo u Martincima (400 000), Kulturno društvo u Podravini, Lukovišće (150 000), Hrvatsko kulturno društvo L. Matuška (200 000), Zaklada Zornica (200 000), Čakavska katedra, Šopron (200 000), Hrvatsko kulturno društvo gradišćanskih Hrvata, Petrovo Selo (200 000), Društvo pajdaša vina, Sumarton (150 000), Društvo Horvata kre Mure (250 000), Kulturno društvo u Keresturu (150 000), Kulturno i vjersko društvo vršendskih Šokaca (200 000); KUD Tanac (300 000), Društvo sambotelskih Hrvata (100 000), Društvo gradišćanskih Hrvata (300 000), mohačka Šokačka čitaonica (100 000), Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva (100 000), Društvo Hrvati- Horvátok (100 000), salantski KUD «Marica» (300 000), Društvo koljnofskih Hrvata (200 000), Društvo kaniških Hrvata (200 000), Kulturno društvo šopronskih Hrvata (200 000) Bunjevačko kulturno društvo Neven (0), kišpeštanska Hrvatska samouprava (0), Savez narodnosnih kazališta (0), Zaklada za Pustaru (0).

Natječaji za podupiranje narodnosnih kulturnih programa (NEMZ-KUL-15)

Potpota se mogla dobiti za programe kulturnog i vjerskog života na materinskom jeziku, za podupiranje izdavaštva na materinskom jeziku ili dvojezično (izdavanje, publiciranje djela pripremljenih za tisak) koji služe njegovanju tradicija, jezika, jačanje narodnosne samosvijesti. Za podupiranje programa narodnosnih kulturnih sadržaja okvirni iznos bio je 110 milijuna forinti. Hrvatska zajednica predala je ukupno 139 valjanih natječaja (6 nevaljanih), a od njih za 53 nije odobrena potpora zbog nedostatka raspoloživih sredstava. Za sve narodnosti ukupno je dodijeljeno 110 milijuna forinta, od toga Hrvatima 11 059 000 forinta.

Za Hrvatsku državnu samoupravu ukupno je dodijeljeno 2 659 000 forinti (predala je 12 valjanih natječaja) za ove programe: Dječji zidni kalendar: 300.000, Cronika 2016: 300 000, Državno natjecanje u kazivanju stihova: 300 000, Kviz materinskoga jezika: 300 000, Hrvatsko državno hodočašće: 300 000, Državno natjecanje likovnih ostvaraja: 209 000, Državna turneja, Gara: 300 000, Državna turneja, Unda: 250 000, Hrvatski državni dan: 300 000, Đuro Franković, 90 godina drvljanskoga zvonika: 100 000, Državni susret kazališnih družina: 300 000, Susret i savjetovanje odgojiteljica: 0.

Ustanove u održavanju HDS-a uspjele su dobiti potporu od 700 000 forinti (8 valjanih natječaja): Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj – Zbornik Međunarodnoga kroatističkog znanstvenog skupa: 300 000, Bibliografija časopisa Hrvata u Mađarskoj: 0, Hrvatski klub Augusta Šenoe – Božićni koncert: 100 000, Književne večeri: 100 000, Hodočašće u Međugorje: 0, Organiziranje izložaba: 0, Izdavačka kuća Croatica – E-galerija: 100 000, Hrvatski kalendar: 100 000.

Savezu Hrvata u Mađarskoj dodijeljeno je 200 000 forinta za Hrvatski narodnosni dan na Ivanje.

Dodijeljena sredstva za kulturne programe po županijama:

Za Bačko-kiškunsku županiju dodijeljeno je ukupno 800 000 Ft potpore (11 natječaja).

Aljmaška Hrvatska samouprava – 200 000, obljetnica Ivana Antunovića: 100 000; bajski Muzej «István Tür» – Objavlivanje predavanja Narodnosne konferencije: 0; garska Hrvatska samouprava – Garske bunjevačke familije: 200 000; čikerijska Hrvatska samouprava – Čikerijska dužijanica: 100 000; kalačka Hrvatska samouprava – Prijevod Zbornika pjesama Jánosa Ráca: 100 000; čavoljska Hrvatska samouprava – Čavoljska zbirka na internetu: 100.000; kačmarska Hrvatska samouprava – Bunjevački dan: 100 000, Bunjevačko prelo: 100 000, izlet u Osijek: 0, Susret nekadašnjih Kačmaraca: 0, Materice i Oci: 0.

Iz Čongradske županije uspješno se natjecala jedna udruga i dodijeljeno joj je 100 000 forinti (1 natječaj).

Segedinska Hrvatska samouprava – Kulturne vrijednosti segedinskih Hrvata na internetu na hrvatskom i mađarskom jeziku: 100 000.

Baranjska županija za razne programe dobila je potporu od 2 100 000 forinti (35 natječaja).

KUD Tanac – Prikaz hrvatskih običaja: 100 000, Međunarodni folklorni festival: 100 000, Proštenje u Đukiću: 100 000, Hrvatske plesačnice: 0, Spomen-knjiga Ladislava Matuška: 0; katoljska Hrvatska samouprava – Proštenje sv. Kate: 100 000;

Kulturno društvo vršendskih Šokaca – Hodočašće u Zadar, Vlašići: 0; vršenska Hrvatska samouprava – X. Susret crkvenih zborova: 100.000; harkanjska Hrvatska samouprava – Hrvatska večer 2015: 100 000, Hodočašće u Mariju Bistricu: 0; kašadska Hrvatska samouprava – Njegovanje običaja šokačkih svatova – 100 000; fočka Hrvatska samouprava – Hrvatski dan u Foku: 100 000; mohačka Šokačka čitaonica – Pranje na Dunavu: 100.000; olaska Hrvatska samouprava – Hodočašće u Međugorje: 0, Dan vinogradara i vinara: 100 000; Društvo baranjskih Hrvata – Božićni koncert: 100 000; salantska Hrvatska samouprava – Berbena večer: 100 000, Hodočašće u Hrvatsku: 0, salantsko Kulturno društvo «Marica» – Duhovi 2015: 100 000; šeljinska Hrvatska samouprava – Proljetni festival: 100 000, Hodočašće u Zagreb: 0; Hrvatska samouprava u Foku – Plitvička jezera, popularni NP: 0, Vjerski život, Trsat: 0; šeljinska Osnovna škola «Géza Kis» – Jačanje hrvatske samobitnosti i jezika na susretu prijateljskih škola: 100.000; surdukinjska Hrvatska samouprava – Božićni program: 100.000, Povezuje nas Karašica: 0; šikloška Hrvatska samouprava – Hrvatski dan u Šiklošu: 100 000; martinačka Hrvatska samouprava – VI. Festival na Ivanje: 100 000; kukinjsko Hrvatsko kulturno društvo L. Matuška – Hodočašće u Đud: 0; KUD Baranja – Izradba web-stranice na hrvatskome jeziku: 0; KUD Vizin – Podravski običaji u tekstu i notama: 100 000; ranjoška Hrvatska samouprava – Nadareni za hrvatsku kulturu: 0; lotarska Hrvatska samouprava – Hrvatski narodnosni dan: 0; poganska Hrvatska samouprava – Hrvatski narodnosni dan: 100 000; Hrvatska samouprava u Starinu – Hrvatski berbeni festival: 100 000.

Za Đursko-šopronsko-mošonsku županiju dodijeljeno je ukupno 700 000 forinta (13 natječaja).

Društvo Hrvati-Horvátok, Koljnof – VII. Regionalni studijov: 100 000, VII. Međunarodni književni susret: 100 000, Po staza naših starih: 0, Hrvatski advent u Koljnofu: 0; Koljnofska Hrvatska samouprava – 135. obljetnica mjesne osnovne škole, natjecanje u lijepom pisanju: 100 000; Matica

Hrvatska, Šopron – Adventski koncert: 100 000; Kulturno društvo šopronskih Hrvata – XIII. Hrvatski dani u Šopronu: 100 000; Društvo Čakavska katedra, Šopron – Adventski koncert: 100 000, Dvjestota obljetnica smrti Marka Pejačevića: 0; Društvo gradišćanskih Hrvata u Mađarskoj, Koljnof – 25. obljetnica društva: 100 000, Regionalno hodočašće u Celje: 0; Hrvatska samouprava Bika – Hrvatski narodnosni dan: 0; Osnovna škola Mihovila Nakovića, Koljnof – Slikopriče: 0.

Za Peštansku županiju odobreno je ukupno 700 000 forinta (8 natječaj).

Hrvatsko izvorno društvo u Budimpešti – Gostovanje u Velikoj: 100 000, Nastup u Mohaču: 100 000, Nastup u Makedoniji: 0;

budimpeštanski HOŠIG – Uređivanje web-stranice: 100 000, Nabava knjiga: 100 000, Tjedan hrvatske kulture: 200 000; senandrijska Hrvatska samouprava – Ivanjdan: 100 000; Hrvatska samouprava u Ferencvarosu – Tradicionalni kulturni gastronomski dan: 0, Web-stranica na hrvatskome jeziku: 0.

Šomođska županija preko natječaja uspjela je pridobiti potporu od 1 300 000 forinti (15 natječaja).

Izvarska Hrvatska samouprava – Podravske veze u EU: 100 000; KUD Podravina, Barča – Kulturna turneja u Hrvatskoj: 100 000; tomašinska Hrvatska samouprava – Hrvatski dan u Tomašinu: 100 000; daranjska Hrvatska samouprava – Kulturni susret Hrvata: 100 000; dombolska Hrvatska samouprava – Dombol-fest: 100 000; lukoviška Hrvatska samouprava – Hrvatski dan u Lukovišću: 100 000; brlobaška Hrvatska samouprava – Susret podravskih Hrvata: 100 000; Hrvatska samouprava grada Kapošvara – Hrvatski narodnosni dan: 100 000; barčanska Hrvatska samouprava – Plesačnica: 100 000; Hrvatska područna samouprava Šomođske županije – Županijski hrvatski dan: 200 000; bojevska Hrvatska samouprava – Hrvatsko proštenje: 100 000; potonjska Hrvatska samouprava – Hrvatski ljetni festival u Potonji: 100 000, Božić u Potonji: 0; novoselska Hrvatska samouprava – Susret podravskih folklornih skupina: 100 000, Hrvatsko hodočašće na Božić: 0.

Zalska županija za svoje programe moći će iskoristiti ukupno 1 100 000 forinti (20 natječaja).

Društvo Horvata kre Mure, Sumarton – Žive jaslice u Pomurju: 100 000; kerestursko Kulturno društvo – Narodnosni kulturni susret: 100 000; serdahelsko Kulturno i športsko društvo – Dan narodnosnih tradicija: 100 000; serdahelsko Hrvatsko izvorno društvo Mura – Dan tradicija „Davno je bilo“: 100 000; Hrvatski dječji vrtić u Serdahelu – «Mi smo djeca vesela» – Susret dječjih vrtića: 100 000; petripska Hrvatska samouprava – Jačanje hrvatskoga kulturnog i vjerskog života: 100 000; pustarska Hrvatska samouprava – Jačanje hrvatskoga katoličkog života: 100 000, Pojavljivanje na web-stranici na hrvatskome materinskom jeziku: 100 000, Narodnosni dan: 0; letinjska Hrvatska samouprava – Regionalni dani regijskih vrijednosti: 100 000, Pomurski piknik: 0; Društvo kaniških Hrvata – Mikroregijski kulturni festival: 100 000; kaniška Hrvatska samouprava – Adventski koncert: 100 000, Hrvatski tjedan u Kaniži: 0; Hrvatska samouprave Zalske županije – Smotra nadarenih učenika „Najdeklica i najdečec“: 0; Hrvatska samouprava «Stipan Blažetin» u Serdahelu – Hrvatski jesenski književni dani: 0; Sepetnička Hrvatska samouprava – Naša prošlost i sadašnjost: 0; mlinaračka Hrvatska samouprava – Traži se zvijezda Pomurja: 0; keresturska Hrvatska samouprava – Spomendan Nikole Zrinskog: 0; Društvo hrvatske mladeži u Kaniži – Susret tamburaša: 0.

Za Željeznu županiju odobreno je ukupno 700 000 forinti (14 natječaja).

Društvo pjevačkoga zbora Ljubičica, Petrovo Selo – Čuvanje pučkih pjesama: 100 000; židanska Hrvatska samouprava – Zidni kalendar: 0; Hrvatska samouprava Hrvatskih Šica – Izdanje o duhovnoj i materijalnoj kulturi naselja: 100 000; Osnovna škola u Gornjem Četaru – Festival Grajam: 100 000, Hrvatska samouprava Gornjeg Četara – Hrvatski dan u Gornjem Četaru: 100 000, Hodočašće u Mariju Bistricu: 0, Četarska pjesmarica: 0; petrovoselska Hrvatska samouprava – Petrovska kuhinja: 0; nardanska Hrvatska samouprava – Hrvatski dan: 100 000, Hodočašće

u Mariju Bistricu: 0; Sambotelsko kulturno i vjersko društvo – Jesenski kulturni festival, Adventski koncert: 100 000, Hodočašće u Međugorje: 0; Društvo sambotelskih Hrvata – Hrvatski dan: 100 000; Kulturno društvo gradišćanskih Hrvata, Petrovo Selo – Nazdravlje: 0.

Natječaji za organiziranje ljetnih kampova (NEMZ-TAB-15)

U kategoriji organiziranja kampova okvirni iznos za natjecatelje svih narodnosti bio je 90 milijuna forinta. Hrvatska zajednica predala je 26 natječaja (za 6 nisu odobrena sredstva) i uspjela pridobiti 7 826 000 forinta.

Hrvatska državna samouprava – za organiziranje Državnoga jezičnog kampa dobila je 1 000 000 forinta.

Ustanovama u održavanju HDS-a dodijeljeno je 1 570 000 forinta (2 natječaja): santovačka Hrvatska dvojezična osnovna škola – Škola hrvatskoga jezika – 570 000;

HOŠIG Miroslava Krleže u Pečuhu – Hrvatski čitalački kamp u matičnoj domovini – 1 000 000.

Baranjska županija – 750 000 forinta (4 natječaja): KUD Baranja – XXIV. Kolo tabor – 250 000; Zaklada Zornica u Kukinju – Hrvatski regionalni tabor – 250 000; KUD Vizin – IV. Tamburaški tabor – 250 000; harkanjska Osnovna škola «Pál Kitaibel» – Narodopisni tabor na Jadranu: 0.

Đursko-šopronsko-mošonska županija – 850 000 forinta (3 natječaja): Osnovna škola «Mihovil Naković» u Koljnofu – Hrvatski čitalački i tamburaški tabor – 350 000; Hrvatska samouprava u Koljnofu – Hrvatski jezični tabor i narodopisni tabor – 250.000; kemljanska Hrvatska osnovna škola – Hrvatski jezični tabor na Pletenici: 250 000.

Peštanska županija – 256 000 forinta (3 natječaja): Budimpeštanski HOŠIG – Hrvatski narodopisni tabor 256 000; Zaklada za HOŠIG u Budimpešti – Budimpešta – Zagreb narodopisni tabor: 0; Hrvatska samouprava XVII. okruga u Budimpešti – Hrvatski narodnosni tabor u Lovranu: 0.

Željezna županija – 550 000 forinta (2 natječaja): židansko Hrvatsko katoličko omladinsko i kulturno društvo – Hrvatski narodnosni tabor za mladež – Peruška: 250.000; Hrvatska samouprava Petrovoga Sela – Hrvatska u stvarnosti: 300 000.

Šomođska županija – 1250 000 forinta (2 natječaja): Hrvatska samouprava Šomođske županije – Tabor materinskoga jezika: 1 000 000; KUD Podravina u Lukovišću – Hrvatska kolonija likovnih umjetnika: 250 000.

Željezna županija – 550.000 forinta (2 natječaja): Hrvatska samouprava Petrovoga Sela – Hrvatska u stvarnosti: 300 000; Hrvatsko kulturno i vjersko društvo za mladež u Hrvatskom Židanu – 22. Hrvatski tabor za mladež – Peruška: 250 000.

Zalska županija – 1 050 000 forinta (7 natječaja): Kulturno društvo u Keresturu – Tabor za predaju kulturnih vrijednosti: 250 000; Hrvatska samouprava «Stipan Blažetin» u Serdahelu – SETA tabor manjinskoga javnog života: 300 000; Hrvatska samouprava Zalske županije – Hrvatski vjerski i kulturni tabor: 250 000; Društvo Horvata kre Mure – Pomurske i podravske koreografije: 250 000; pustarska Hrvatska samouprava – Hrvatski vjerski, jezični i kulturni tabor: 0; sumartonska Hrvatska samouprava – Pomurski tabor kulture i rukotvorina: 0; Osnovna škola u Boršfi – Narodopisni tabor: 0.

Natječaji za podupiranje programa za stručna usavršavanja pedagoga (NEMZ-PED-15)

U toj kategoriji mogle su se natjecati samo državne samouprave ili ustanove za visoko obrazovanje, za ostvarenje programa okvirni iznos bio je 10 milijuna forinta. Hrvatska zajednica predala je dva natječaja i dodijeljeno joj je 3 714 000 forinta.

Hrvatska državna samouprava – Pedagoško usavršavanje u matičnoj domovini: 2 000 000; Visoka škola «József Eötvös» u Baji – Stručno usavršavanje i hospitacije u matičnoj domovini: 1 714 000.

SANTOVO – KARAPANDŽA

Obnovljen povijesni park s poučnom stazom

Početak svibnja predan je obnovljeni povijesni park s poučnom stazom kod velikoga lovačkog dvorca na Karapandži, nedaleko od Santova, na području Nacionalnog parka Dunav – Drava. Projekt obnove ostvaren je s potporom Europske unije i Mađarske, u vrijednosti od 91 milijuna forinta. Spomenuti dvorac smješten je jugozapadno od Santova, danas je u održavanju Šumarije „Gemenc” Zrt.-a. Na prijelazu 19. i 20. stoljeća dao ga je sagrađiti nadvojvoda Albrecht, odnosno Fridrik Habsburški.

U okviru svečanosti park s poučnom stazom svečano su predali na uporabu ministar poljodjelstva Sándor Fazekas, državni tajnik za nadzor prehrambenog lanca i parlamentarni zastupnik okruga Róbert Zsigó, glavni ravnatelj Gemenc Zrt.-a Tibor Csonka, te princeza Charlotte Wutholen, unuka nadvojvode Fridrika Habsburškog.

Kako uz ostalo reče ministar Fazekas prigodom svečanosti, vlada i Ministarstvo poljodjelstva podupiru ulaganja za zaštitu prirode šumskih gospodarstava, i to na području Šumarije „Gemenc” i drugih područja u Mađarskoj, naglašujući pri tome da je obnova parka na Karapandži nastavak projekta vrijednog 500 milijuna forinta. Proteklih desetljeća sustavno je uništavano drveće sličnih parkova dvorca diljem Mađarske, jednako kao i kul-

Ministar poljodjelstva Sándor Fazekas, državni tajnik za nadzor prehrambenog lanca i parlamentarni zastupnik okruga Róbert Zsigó, glavni ravnatelj Gemenc Zrt.-a Tibor Csonka, te princeza Charlotte Wutholen, unuka nadvojvode Fridrika Habsburškog

turna baština, uslijed čega jedva da je ostalo očuvanih parkova. Premda je 1970-ih i 1980-ih godina počela obnova, ona još i danas traje.

Róbert Zsigó naglasio je da Šumarija „Gemenc” osim šumskoga gospodarstva uspješno čuva i obogaćuje našu zajedničku baštinu.

Tibor Csonka uz ostalo reče da dvorac i majur na Karapandži danas blistaju gotovo u izvornom obliku. Podsjetivši kako na području nekadašnjega habsburškog imanja obnova traje od 1999. godine, u okviru njega obnovljen je mali dvorac gra-

đen 1891., te veliki lovački dvorac građen 1910. godine. Imanje u hrvatskom Belju već je potkraj 19. stoljeća bilo glasovito lovno područje jelena, a na Karapandži su ugošćeni car Franjo Josip I., njemačko-rimski car Vilim II., prijestolonasljednik Franjo Ferdinand i odličan lovac grof Zsigmond Széchenyi. Tijekom ostvarivanja dvogodišnjega projekta od

majura površine 30 hektara, određeni radovi obavljani su na 15 hektara. Osim uređivanja parka s više od sto godina stare hrastove i jasenove šume, nastojali su očuvati staro drveće, a novim sadnicama popuniti nedostatke. Uz očuvanje postojeće šume, vratili su izvorni oblik kestenika i neobarokni vrt koji okružuje lovački dvorac. Izgrađena je i poučna staza duljine 1900 metara, kojom je, uz predstavljanje šumskoga biljnog svijeta, prikazan nekadašnji lovni život i povijest šokačkih Hrvata okolnih naselja.

Postavljene su čak 44 informativne ploče koje prikazuju zaštićeni biljni svijet. Od jedanaest postaja posljednja, XI., s naslovom Šokci na imanju Karapandži, posvećena je Hrvatima Šokcima. Osim kratkog pregleda povijesti šokačkih Hrvata, na ploči su šokački Hrvati okolnih naselja prigodom posjeta njemačko-rimskog cara Vilima II. predstavili izvornu šokačku narodnu nošnju, koji su oduševili visoke goste.

Nakon obilaska parka i poučne staze, za visoke goste i uzvanike priređen je prigodni kulturni program. Naime, svojim nastupom svečanost su uljepšali članovi KUD-a „Veseli Santovčani” i učenici Tamburaškog orkestra santovačke Hrvatske škole, hrvatskim, srpskim i mađarskim pjesmama te napjevima.

Dodajmo kako se poučna staza može slobodno posjetiti radnim danima od 10 do 17 sati, a subotom i nedjeljom od 9 do 17 sati.

Članovi Tamburaškog orkestra santovačke Hrvatske škole

Stipan Balatinac

Maturanti Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže

Oproštajna svečanost maturanata Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže upriličena je 30. travnja. Od škole se oprostio naraštaj 2010./2011. – 2015., učenici 12.a razreda, njih devetnaestero, na čelu s razrednicom Jelenom Kiš Kollár, te učenici 12.b razreda, na čelu s razrednikom Ákosom Kollárom. Za nesmetano odvijanje svečanost i prekrasnu dekoraciju brinuli su se učenici 11. razreda, na čelu s razrednicom Ritom Magyar.

Doživjeti istinsku radost života znači pridonijeti onom cilju koji i sami smatramo veličanstvenim, «biti snaga prirode umjesto grozničave, sebične, sitne duše», riječi su Bernarda Shawa koje stoje na oproštajnoj pozivnici. Učenici, profesori, roditelji, rođaci i prijatelji napunili su prostore pečuške Hrvatske škole. Pjesma recitacija, govori obilježili su svečanost. Svojim se učenicima, 29. naraštaju maturanata pečuške Hrvatske gimnazije obratio ravnatelj škole Gabor Győrfvári, koji je, između ostaloga rekao: «Vaši prijatelji iz 11. razreda dočarali su nam u školu ambijent i raspoloženje jedne Luke. Luka znači odlazak, nova putovanja, privremenost, šareno društvo, potencijalnu avanturu i niz neočekivanih stvari. Luke su i odredišta, domovi, mirna mjesta pa naposljetku i smirenost i sretno zadovoljstvo. Iz luka se kreće u ratove i vraća se s pobjedom... Luka je posebno mjestu u svijetu, dio našega života: „Škola je život!“ – pa tako i škola je luka! Škola je luka u koju učenik stigne i bude kraće i duže vrijeme te luka iz koje kreće na tuđe i nepoznate vode, tražeći svoje luke, svoju budućnost, uspješnost, i sreću. Svi imamo svoje luke. Zadatak je škole ukazati na sve ove povezanosti, preko vaših učitelja osigurati vodiče u tom okruženju, koja u stvarnosti modelira sam život. Od srca čestitam povodom oprašta-

nja i želim da nađete sve one luke života koje želite posjetiti i zadržite se što dulje u onima koje vas zadovoljavaju, koje će vam pomoći razviti svoje prave osobine, koje će vam pružiti pobjede u borbama, ljubavi u odnosima, uspjehe u poslovima i dobro zdravlje iznad svega. Tražite nove luke, ali nikada ne napuštajte hrvatsku zajednicu jer ste za nju svi dragocjeni!»

U ime 11. razreda od svojih kolega maturanata oprostio se učenik Danijel Blažetin koji je između ostaloga rekao: «Promišljeno koračajte prema svjetlu na kraju tunela gdje vas čeka mirno more, pijesak i svi mi, vaši prijatelji, učitelji, roditelji. Ne sudite nama koji smo u tišini gledali vaš križni put, ni onima koji su vas ismijavali. Budite ponosni na sebe jer ste im pokazali svoje ciljeve i ideale.

A zašto ti ja, jedan klinac solim pamet? Znam da se pitaš... Jer sam ja sol koja ti se suši na koži nakon ronjenja u moru, zbog koje te koža svrbi i ta sol ti ne da mira. Ja sam ono zrno pijeska koje ti se zaglavilo među prste, ja sam ono nešto što te podsjeća: otkud si krenuo, komu moraš biti zahvalan, i tko si ti sam... bio. Ja sam svi mi.»

Dodijeljene su nagrade, najuglednija Krležina pripala je učenici Nataliji Ronai koja je pohadala Vrtić, osnovnu školu i gimnaziju Miroslava Krleže punih šesnaest godina. Odrasla je (odrasli su) pred našim očima i uz našu pomoć, možemo mirno kazati. Od roditelja, škole i

profesora, učenika u ime maturanata oprostila se maturantica Ana Rea Jeđud: «Hvala vam na beskrajnoj ljubavi, toleranciji i na podršci koju ste nam nesebično pružali tijekom naših srednjoškolskih godina. Bili smo sebična djeca iz koje ste izrezbarili mlade ljude. U glavu ste nem utuvili da moramo biti uporni, navelike sanjati i marljivo raditi. Ovi hodnici pamte sve. Kada dotaknemo ovaj ili onaj ormarić, kada sjednemo na ovu ili onu fotelju iz koje leti prašina, poplave nas uspomene na divna vremena koja smo proveli ovdje. Ostavljamo sve svađe iza sebe. U optimizmu se novi svijet rađa. Na vama ostavljamo ovu školu, njezinu kulturnu baštinu, njezine najbolje vrline. Mi nećemo zaboraviti zajedničke izlaske, popodnevno druženje, naše srednjoškolske ljubavi i vašu ljubaznost. Sve ovo znanje kojim raspoložemo akumulirali smo zahvaljujući vašoj ustrajnosti, vašem trudu, a najviše vašoj milosti. Vi ste stupac koji uz naše roditelje podržava naše obrazovanje i pomogli ste nam u donošenju životnih odluka.»

Foto: Ákos Kollár
Branka Pavić Blažetin

IMENIK MATURANATA

12.a razred: Andrej Abrišin, Veljko Dragašević, Noémi Füzi, Teodor László Gilicze, Dorina Herman, Vince Horváth, Ana Rea Jeđud, Dejana Jorgić, Leonóra Lowesher, Dorina Molnár, Márk Nagy, Toni Opaček, Natália Rónai, Adriena Šimara, Blaž Šimara, Zrinka Ana Sabo, Dominik Tkalec, Vedran Malecki, Luka Stojanović;

12.b razred: Martin Antolović, Dora Balatinac, Edita Bolvari, Csongor Dévai, Matija Gažić, Melinda Gyulai, Valerija Ivanković, Klára Viktória Klepe, Adriena Kovačević, Dušan Kovačević, Klaudia Krémer, Melitta Karina Kuzma, Emeše Plužar, Borbála Katinka Szávai, Tamaš Serletić, Viktor Vresnyák.

Harkanj

Narodnosni dan

KUD Mohač iz Mohača: Šokačko-švapski svatovac

Prvi put u organizaciji harkanjske Hrvatske i Njemačke samouprave organiziran je, 10. svibnja, Narodnosni dan. U goste su pozvali KUD Mohač iz Mohača, tronacionalno društvo koje pleše mađarske, njemačke i hrvatske plesove. Društvo je prije nekoliko godina na scenu postavilo koreografiju voditelja društva Stipana Filakovića Šokačko-švapski svatovac, koja je bila pravi izbor za ovaj dan. U prepunome gradskom domu kulture tražilo se sjedalo više, a svečanost su otvorile predsjednice narečenih narodnosnih samouprava. Među uzvanicima bio je József Szugfil József, predsjednik Njemčke samouprave Baranjske županije, harkanjski gradonačelnik Tamás Baksai te dogradonačelnici Éva Ferenc i Ferenc Remmert.

- mcc -

HARKANJ – U prepunome harkanjskom domu kulture 13. svibnja gostovalo je pečuško Hrvatsko kazalište s lutkarskom igrom Mala pčelica Maja. Gostovanje je ostvareno pozivom i potporom tamošnje Hrvatske samouprave.

BUDIMPEŠTA, ZAGREB – Gimnazijalci 10. razreda, njih 14, na čelu s razrednikom Ladislavom Gršićem, od 28. do 30. svibnja boravit će u glavnome gradu Hrvatske. Bit će gosti Učeničkog doma „Marija Jambrišak“.

MOHAČ – Iako je Gradsko vijeće u proračunu za 2015. godinu planiralo 4,8 milijuna forinta za podupiranje gradskih civilnih organizacija i udruga, odlukom Zastupničkog vijeća raspodijeljeno pet milijuna forinta. Kao i prijašnjih godina, iznos potpore ne sadrži potporu športskih udruga i glasoviti Bušarski ophod, za koje je osiguran drugi okvirni iznos, a za Bušarski ophod milijun forinta. Kao kulturnoj udruzi, Čitaonici mohačkih Šokaca, ili kako je nazivaju mohački Hrvati, Šokačkom keru dodijeljena je potpora u iznosu 400 000 forinta, što je četvrti najveći iznos među udrugama. Podsjetimo kako je molbu za potporom, za djelovanje i programe u 2015. godini predalo sveukupno 34 gradske civilne organizacije i udruge. Najveća potpora dodijeljena je dvjema udrugama u iznosu od 700 000, zatim 450 000 forinta.

Pjevački zbor „Ružmarin“ ponovno „pozlaćen“

Ženski pjevački zbor „Ružmarin“ u Keresturu 9. svibnja na Državnoj kvalifikaciji narodnih skupina u pjevanju pučkih popijevaka postigao je zlatnu kvalifikaciju.

Pjevački zbor Ružmarin

Pjevački zbor u tome pomurskome mjestu djeluje već od 80-ih godina prošloga stoljeća, međutim naziv „Ružmarin“ primio je poslije. Onomad ih je okupila Janica Vargović kako bi se sakupile lijepe hrvatske pučke popijevke i predale mlađim naraštajima. Zbor sada broji osam članica i vrlo su djelatne, poznaje ih cijelo selo, bez njih nema nijedne priredbe u Keresturu. Članice znaju već umalo tisuću pjesama, ali i mnogo izreka i starih običaja. Svake godine sudjeluju na natjecanju kosidbe i žetvenih običaja, za Božić izrađuju jaslice kod crkve, pjevaju na hrvatskim misama, više puta su dospjele na središnju smotru Međimurske popevke. Dobitnici su nagrade „Zlatni paun“, osvojena je 2008. g. u Vonyarcvashegyu na smotri za kvalifikaciju pjevačkih zborova. Teško bi bilo nabrojiti gdje su sve nastupale, po hrvatskim i mađarskim selima, u Rumunjskoj, Hrvatskoj. U posljednje vrijeme svaki mjesec imaju nastupe. Čestitamo keresturskome zboru i nadamo se da će još dugo čuvati hrvatske popijevke i predavati ih i mlađim naraštajima.

beta

Trenutak za pjesmu Naricajka

Mogla bih cijelo jutro iskašljavati tamne pauke,
tako drage prijatelje nesaniče, držače svijeća,
svoja nutarnja bića.

U početku, bog nije pravio razliku: čovjek, riba, kopriva.
Otvorio bi sovine oči i gledao u proziranu planinu.
Tamna šljiva neba širi se po tijelu.

Glava se okreće oko sunca i upisuje svoju starost
u drvene listove.

Ana Brbardić

Dačka glumačka družina škole Miroslava Krleže, predstava „Punjena ptica“

„Povijest je kao francuski sir, što više smrdi, više se priča o njoj“

Dramska sekcija pečuskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže djeluje već više od deset godina, a posljednjih sedam godina vodi je nastavnica Erika Žarac, rekla bih, uspješno. Čine je uglavnom gimnazijalci, stanovnici učeničkog doma. Iako bi po mome skromnom mišljenju dramsku sekciju trebalo raditi na razini ustanove, i to po više kategorija razreda ili učenika. Jer izričaj na pozornici veoma je važan element u izgradnji osjećaja i potrebe komunikacije na materinskom jeziku, posebice u društvu gdje je taj isti jezik stran. Ovogodišnja premijera u skladu s prošlim godinama upriličena je u sklopu Dana hrvatskoga jezika u školskom središtu Miroslava Krleže. Nazočila sam premijeri i bila više nego iznenađena malim odazivom nastavničkog zbora, a predstavu su vidjela tek djeca gimnazijskih razreda (toga dana, s početkom u 14 sati, pretremijera je bila u večernjim satima dva dana prije za učenike učeničkog doma). Uloženi trud zahtijevao bi znatno veću pozornost, a da ne govorimo o prikladnom osiguravanju tehničkih uvjeta, u prvom redu mislim na razglas, jer su oni iz četvrtog reda jedva čuli što se govori na pozornici.

Odlično izabran tekst, više nego dobri kostimi, scenografija, glazba, i odlični i hrabri učenici glumci. Trebalo je naučiti tu količinu teksta i sve to interpretirati i odglumiti na pozornici. Tomo Vrčec, predsjednik grada Bukovca, kojega je više nego uspješno utjelovio Jozo Dervar, a dobio je i nagradu publike Najbolji glumac u predstavi. Anđa Vrčec, njegova žena, u izvedbi Ivane Martić, Franka Čuk, tajnica, u izvedbi Lucije Zeba, Ljudevit Humski, pjesnik, u izvedbi Martina Koncsosa, Milica Papak, ravnateljica Narodnog sveučilišta, u izvedbi Andree Jeđud, Đukica Cufaj, student filozofije, u izvedbi Ádáma Almásija, Anica Boban, studentica, prva u izvedbi Enikő Szűcs, Saša Vrčec, studentica, kći predsjednika općine, u izvedbi Amine Jadnjević, urednik gradskih novina, u izvedbi Dávida Almásija, stranka (žena), u izvedbi Szonye Csonka. A sve u režiji nastavnice Erike Žarac.

Dramu «Punjena ptica» Fadil Hadžić, hrvatski književnik, scenarist, filmski redatelj, slikar, novinar... napisao je 1980. godine. U središtu pozornosti njegovih komedija jesu društvena i osobna zastranjivanja. Hadžić je napisao šezdesetak komediografskih djela, u kojima se bavi pomodarstvom, malograđanštinom, privrednim kriminalom, birokratima, zloporabom položaja, razvratnošću. Sve ove problem nerijetko zasniva na muško-ženskim nesporazumima i generacijskom sukobu. Premda su nadahnute aktualnim događanjima, i društvenim temama, Hadžićeve su komedije bezvremenske jer su i problemi koje naglašava bezvremenski, točnije značajni za sva društva

i vlasti. Uvjerili smo se još jednom u rečeno gledajući izvedbu dramske sekcije Hrvatske škole Miroslava Krleže. Sve čestitke na odličnom izboru teksta, a glumcima za dobro obavljenu, nimalo lagani zadatak.

Radnja se odvija u gradu Bukovcu koji broji stotinjak tisuća stanovnika, živi se gradskim životom sa svim njegovim vanjskim obilježjima, ali ispod te civilizirane ambalaže njeguju se stare provincijske navike. Osnovni moto djelovanja vlasti mogao bi se sažeti u rečenici: Što više radiš, više grešaka napraviš. Sprema se proslava 300. obljetnice grada te se predviđa poznatomu pjesniku, rođenom u tome gradu, otvoriti muzej. To je početak priče koja se polako počinje zaplitati i odmotavati u sobi predsjednika općine, gdje se «rješavaju» ili «ne rješavaju» svi gradski poslovi i oni šire...

Branka Pavić Blažetin

Dramska družina Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže

Oproštajna svečanost maturanata budimpeštanske Hrvatske gimnazije

Oproštajna svečanost maturanata budimpeštanske Hrvatske gimnazije upriličena je 25. travnja 2015., u prijepodnevnim satima u predvorju škole. Kako je to uobičajeno, za prigodni program i prekrasnu dekoraciju pobrinuli su se gimnazijalci 11. a i b razreda, na čelu s razrednicama Marijom Petrič i Zoricom Kaceus. Od škole se oprostio naraštaj 2010./11. – 2015., učenici 12. a razreda, njih dvanaestero, na čelu s razrednicom Mirjanom Karagić, te učenici 12. b razreda, njih devetero, na čelu s razrednikom Žoltom Ternakom. Toga su se dana okupili gimnazijalci, profesori, roditelji i prijatelji kako bi zajednički s maturantima slavili. Prigodne recitacije i govori, suze i smijeh obilježili su svečane trenutke. Uime 11. razreda oproštajni su govor čitale Fanni Czine i Andrea Hegybéli. „Već smo na licima prošlogodišnjih maturanata vidjeli tugu oproštaja, sada promatrajući vaša lica, radoznalo stojimo pred vama misleći koji će nas osjećaji obuzeti takvom svečanom prilikom. U tom času obuzimaju vas različiti osjećaji: i tuga i radost. Tuga zbog toga što ostavljate za sobom toliko lijepo provedenih dana, a radost zbog priželjivanja novog života i novih izazova. Udaljenost vas raskida, ali ujedno i učvršćuje vaša prijateljstva i zajedno proživljene uspomene. Iskreno vam želim da svi postignete svoje zacrtane ciljeve, da vam se ispune sve želje i tako će ovaj oproštaj prerasti u sveobuhvatnu životnu radost.“ – reče Andrea Hegybéli. Nakon lirske pjesme „Felnőtt gyermekek“ Ferenca Demjéna uslijedio je prigodni govor maturanata, što su ga čitale Jadranka Čepelsigeti i Anita Dvoržak. „Hodajući svojim putem, sklopili smo mnoga prijateljstva, koja će nas možda pratiti kroz cijeli život. Također možemo biti sretni što smo upoznali takve profesore koji su otvorili pred nama nova vrata, nove mogućnosti. Profesorica Szatmári naučila je nas da čak i najbeznačajnije situacije možemo okrenuti u svoju korist. Imali smo mogućnost pogledati brojne kazališne predstave, koje su nam uveliko pomogle u pripremi za maturu. Zahvaljujući profesorici Bauer, zavoljeli smo matematiku iako smo se jako i uporno opirali. Profesoricu Görbicz smo uvijek uspjeli uvjeriti da smo mi u pravu, i da nije obećala nikakvu radnju za taj dan. Profesorica Rita nam je pokušala naučiti povijest, no mi smo radije pisali povijest HOŠIG-a. Od profesora Marija smo dvije riječi naučili u potpunosti: strpljenje i trpjeti. Kod njega smo naučili i dobiti jedinicu s osmijehom na licu.. Nismo ostali sami ni u đučkom domu. Naša odgajateljica Gombi «nasti» uvijek je bila uz nas, čuvala nas i pomagala. Ona je bila naša zaštitnica. Poslije nas je preuzela nastavnica Mandić, no nju smo najviše vidjeli poslije večernjega gašenja svjetla budući da nas je često dolazila motivirati na spavanje. A sada o razrednicima. Profesor Rajmund stvorio je pravu zajednicu od nultog razreda. Profesorica Marika nas je uvijek pitala može li nam pomoći. Profesorica Karagić nam je pokazala da je grafoskop još uvijek u modi i poklonila nezaboravne uspomene maturalnog putovanja u Dubrovniku. Svojim profesorima kao i odgajateljicama želimo zahvaliti na ovih katkad teških pet godina, koje su bile pune strpljenja, najviše s njihove strane. Znamo da nije bilo lako s nama, no još malo, i tu je kraj. Mi smo uživali u ovim godinama, obogatili se s mnogo doživljaja i nadamo se da smo ostavili trag u srcima naših profesora“ – reče Anita Dvoržak. Potom je školski simbol, zastava na koju veže vrpču svaki naraštaj, predana je sljedećem naraštaju. Uime nastavnika, profesora svečarima se obratila doravnateljica Marija Šajnović te im rekla među inima:

Maturanti 12. a razreda

„Škola i učenici žive u zajedništvu i u tom savezu imamo jedan cilj, a to je razvoj. Razvoj učenika, razvoj zajednice kamo učenik pripada i razvoj same škole. Neki su od vas proveli cijelo svoje djetinjstvo u našoj školi, neki su se kasnije uključili u život naše zajednice. Tijekom tih godina škola vam je osigurala razvoj u učenju, osigurala napredovanje u hrvatskom jeziku i pružila bezbroj prilika za samoizražavanje. Mogli ste razvijati svoje znanje, sposobnosti, vrline. Zajedno s vašim roditeljima brinuli smo o vama, ljutili se kad ste se odupirali i radovali se vašim uspjesima. Zajedno smo se smijali s vama i zajedno bili tužni. Budući da su odnosi uvijek uzajamni, jako mnogo dobili smo i mi od vas. Zahvaljujući vama, i škola se razvijala... Uime škole, ravnateljice i Nastavničkog vijeća želim vam mnogo sreće i znanja na maturi i želim da vam se ciljevi i želje ostvare. Čuvajte i nje-gujte dalje hrvatski jezik i kulturu i, naravno, ako nas želite posjetiti, uvijek ste dobrodošli. Želim vam sretan put.“

I pri kraju svečari su skupa pjevali: „Sve se mijenja, ničeg nema, al ljudi još su tu. / Malo nade, puno riječi, a smijeha niotkud. / Hoće li još koji put školska zvona zvoniti. / Staro dobro društvo okupiti. / Samo slike iz albuma i poneki glas...“, pjesmu grupe En face.

Kristina Goher
Foto: Gergő Kocsis

IMENIK MATURANATA:

12.a razred:

Jadranka Bata
Loredana Bianca Butucaru
Jadranka Čepelsigeti
Kludlia Deli
Anita Dvoržak
Ema Farago
Ana Gal
Dorina Korozman
Cintia Pintér
Bianka Sabo
Matija Tišlerić,
Diana Vojnić-Zelić

12.b razred:

Szilvia Jobbágy
Dominika Papp
Dorotea Perak
Filip Petrevsky
Daniela Premuda
Rebeka Špirka
Rita Sajko
Dóra Erzsébet
Bendegúz Varga
Péter Vizi

Pred štatuum Putujuće Celjanske Marije u Uzlopu

„Molitva je jezik vjekovječnosti“

U organizaciji Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj i pod posebnim skrbničtvom dr. Šandora Horvata iz Narde, 16. majuša, u subotu, kih devedeset hrvatskih i ugarskih vjernikov se je od Koljnofa ganulo piše, a otpodne su još tri autobusi i auti iz naših gradišćanskih sel krenuli u jedan smjer da i ovo ljeto se okupljaju naši hodočasniki pred štatuum Putujuće Celjanske Marije, ovput u Uzlopu. Dvojezičnu svetu mašu su celebrirali Štefan Dumović, farnik Hrvatskoga Židana ki je i piše sprohadjao gradišćanske hodočasnike, dr. Jive Šmatović, kanonik i teološki profesor u Juri, a sve nazočne, već od tristo vjernikov, je pozdravio domaći duhovnik Željko Odobašić.

– Sve vas osebujno pozdravljam i za to kad ste dosada najveća grupa ka je došla k nam, a človik vidi i čuti vašu veliku i diboku vjeru. Mi, Gradišćanski Hrvati, smo rasuti po cijelom Gradišću, u Ugarskoj i Slovačkoj, i mi smo nekoliko miseci primili čuda ljudi iz različni fara. Tako človik vidi šarolikost i bogatstvo našega naroda. Svaka grupa je doprimila svoju molitvu, svoje jačke svoje tradicije i navade, a danas se veselim da ćemo uživati u vašu molitvu, vašu jačka. Mi, Hrvati, imamo taku lipu molitvu kad velimo *Zdrava budi, Marija*, jer mi kanimo da Majka Božja bude zdrava i njoj se molimo, a neka i naša vjera ostane zdrava, i zato pozivam zagovor Blažene Divice Marije na vas, na vašu vjeru, na sve vaše obitelji i dicu ter pozdravljam vas od srca i veselim se uistinu da ste došli danas u Uzlop – s timi srdačnimi riči uzlopskoga farnika se je začela sveta maša u prekrasnoj crkvi Uzlopa, ka je sazidana 1310. ljeta, posvećena Unebozeću Blažene Divice Marije, a stoljeća dugo je bila i hodočasna crkva. Štefan Dumović je u svojoj prodiki upozorio vjernike, koliko je važna svaki-danšnja molitva u familiji i u farskoj zajednici. Po njegovi riči je molitva jezik vjekovječnosti, ali ovde u zemlji i duševna moć ter zviranjak povjerenja. – Mi smo Hrvati Marijin narod, ki smo danas došli od

Petrovoga Sela do Bizonje, a s nami su došli i Ugri da ovako skupa pozdravimo Majku Božju. Naši hrvatski preci su Boga molili, znali su jačiti, bili su dobri kršćani, a i čuvari svoje vjere, kulture, jezika i običajev. Danas smo došli Gospi zahvaliti sve prijete milošće, jer ona je naša prethodnica na svakom putu, kojoj je Bog u svakom katoličanskom srcu podignuo oltar. Došli smo danas s jednim srcem moliti očenaše, jer ova vjera je kripila hrvatske se-

već tisuća Hrvatov spomenulo na žrtve Bleiburga i križnih putov ki su bili likvidirani majuša 1945. ljeta od jugoslavenske vojske. Rič je najmanje od 50 000 Hrvatov, ali točna brojka i dandanas nije poznata. Koliko je gradišćanski narod povezan uz Majku Božju, a kakova je to ljubav prema njoj, dalo se je čutiti pri molitva, a i pri marijanski jačka, ke je na orgula pratila kantoriga Žužana Horvat iz Hrvatskoga Židana. Za svetom mašom s kipom Putujuće

Celjanske Marije se je začela prošćecija, a za blagoslovom su otpjevane najlipše marijanske jačke na ugarskom i hrvatskom jeziku. Na fari su nas, za hvaljujući brižnim rukam, čekali bogati stoli, pak smo se još pred odlaskom domom mogli okripiti s pilom i

ljake, isto tako kot i vojnike ki su se pred petstovimi ljeti, a i pred 24-imi ljeti borili za slobodu domovine. Ova vjera nigdar nije manjkala narodu, a ne manjka ni danas – istaknuo je Štefan Dumović i pozvao je sve hodočasnike k molitvi Blaženoj Divici Mariji da nas počvrsti i dalje u vjeri, a da i pod obrambu zame naša mala sela, varoš, polja i vinograde, male vrtljace, žive i čitovate i naše betežnike, kot i domovinu, a i cijeli hrvatski narod. To je i za to bilo važno jer uprav ta dan je na 70. obljetnici u austrijskom Bleiburgu

ijlom, a za iznimnu gostoljubivost i ljubavnost najmanje je da svim domaćinom velimo, sto put hvala i Bog plati!

Timea Horvat

Dan podravskih veza u Europskoj uniji 2015

Svi Podravci vole Dravu, žive li na njezinoj lijevoj ili desnoj obali, to se osjećalo iz njihova pjevanja popijevaka prožetih domoljubljem na Danu podravskih veza 16. svibnja u Izvaru na koji se okupila umalo cijela Podravina s jedne i druge strane granice. Četvrta priredba nastala je u glavama vijećnika izvarske Hrvatske samouprave, na čelu s Klarom Kovač, poradi oživljavanja nekadašnjih prekograničnih rodbinskih i prijateljskih veza koja su od pamtivijeka postojala. Bila je to prigoda da se Podravci skupa mole na svome jeziku, pjevaju svoje prekrasne pjesme, plešu svoj podravski drmeš, razgovaraju i vesele se kao što su to činili i njihovi predci, a činit će i potomci.

Klara Kovač, predsjednica izvarske Hrvatske samouprave, pjeva s prijateljima iz Hrvatske.

Izvarski Hrvati, iako ih je malo (šezdesetak), imaju mnoštvo prijatelja u Hrvatskoj s kojima već više godina surađuju, većinom su to veze na kulturnom i športskom, ali ima ih i na obrazovnom polju. Učenici izvarske osnovne škole već su se više puta družili s vršnjacima ždalske osnovne škole, saznajemo od njihove učiteljice Žuže Zabjan, u kojoj se mađarski jezik uči slično kao hrvatski u Izvaru, u okviru kružoka odnosno igraonice. Najveća priredba izvarske Hrvatske samouprave, naravno, nije se mogla organizirati bez ždalskih prijatelja, ali ni bez žitelja Ferdinandovca, Molve, Novog Virja s kojima Izvar duže vrijeme surađuje. Za izvarske Hrvate takve su veze vrlo važne jer u mjestu se već rijetko rabi hrvatska riječ, kaže mi predsjednica Klara Kovač (hrvatski još znaju samo ljudi najstarije životne dobi), pa svako druženje sa žiteljima matične domovine prilika je za saobraćaj na hrvatskome jeziku. Nisu im manje važna prijateljstva s podravskim naseljima s mađarske strane: Lukovišće, Potonja, Martinci, Novo Selo i ostala u kojima se još čuva hrvatski jezik, narodnosna samosvijest, sve to ohrabruje i izvarske Hrvate i daje im podršku u njihovu radu. Prijašnjih godina na Danu podravskih veza otvoren je i privremeni granični prijelaz između Bojeva i Brodića, međutim zbog troškova i raznih poteškoća organizatori su ove godine odustali od toga, ali to nije spriječilo da gosti iz Hrvatske stižu na priredbu. Dan podravskih veza započeo je dvojezičnom svetom misom koju su celebrirali zajedno vlč. Krunoslav Milovec,

župnik iz Novog Virja (on svake godine rado pomaže u predvođenju hrvatske mise), i martinački župnik Ilija Čuzdi, pomažući i u prevođenju, gdje je bilo potrebno. Dan podravskih veza zapravo je veliko prijateljsko druženje uz hrvatske vjerske i kulturne sadržaje, stoga je svake godine priređen bogat hrvatski kulturni program na kojem nastupaju kulturne skupine s jedne i druge strane Drave. Priredbi je nazočio i Ivan Guban, predsjednik Hrvatske državne samouprave, i László Kozma, izvarski načelnik, te predstavnici prijateljskih naselja i njihovih civilnih društava. Za gledatelje kulturnoga programa bilo je veliko iznenađenje zajednički nastup pjevačkih zborova izvarskih i bojevskih umirovljenika, koji su prvi put nastupili s hrvatskim pjesmama. Kaže nam njihov voditelj Tibor Đuroković, umirovljeni nastavnik glazbene umjetnosti, koji ih i prati harmonikom, da su tek dva puta mogli imati zajedničku probu, ali svi su vrlo uživali u učenju hrvatskih pjesama, a uspješni nastup daje im snagu da i ubuduće uče hrvatske pjesme. Među njima nema mnogo članova sa znanjem hrvatskoga jezika, ali ljubav prema hrvatskoj glazbenoj kulturi daje dodatnu snagu za daljnje učenje. Inače g. Đuroković podučava i školsku djecu i smatra da bi u djecu trebalo mnogo ulagati, predati im hrvatski jezik i hrvatske pjesme, jer to je jedina prilika da se ova lijepa hrvatska kultura očuva. Osim domaćina, glazbeno i folklorno bogatstvo Podravine predstavile su i kulturne skupine s druge strane granice: Ženski pjevački sastav KUD-a Molve, KUD iz Ferdinandovca, Novog Virja, Ždala te već poznati podravski plesači KUD-a Podravina iz Barče uz pratnju Orkestra Vizin. Programi pojedinih izvođača predstavili su široku paletu „podravskih veza“ i u glazbenoj i folklornoj baštini, u

Tibor Đuroković sa svojim učenicama

kojoj se nađu utjecaji mađarske i hrvatske (slavonske i zagorske) kulture. Podravci vole svoju Dravu, ali jednako tako vole i svoje prijatelje, mnoštvo mještana se pripremalo i čekalo ih s izvrsnim gulašem i slasnim domaćim kolačima. Goste s punim trbuhom bilo je teže privući na plesanicu, ali iskusna voditeljica mnogih plesanica Vesna Velin začas je primamila ljubitelje narodnoga plesa s veselim, temperamentnim plesovima, uza što je glazbu nudio Orkestar Vizin.

Mnogi postavljaju pitanje je li rijeke spajaju ili razdvajaju ljude? Postoje li mostovi na rijekama, lakše je povezivanje preko rijeke, ali bez mostova prijateljstava, ljubavi među ljudima, povjerenja i želja za zajedničkim životom nijedan izgrađeni most se neće ispuniti. Na Danu podravskih veza izgrađeno je mnoštvo „mostova“ bez betona i kamena, koji su najuvjerljivije jamstvo izgradnje novih mostova koji će povezivati dvije strane.

MARCALIBA – U tome gradu (službeno ime: Marcali), kako donosi županijski tisak, na nogometnom ogledanju u prijateljskoj utakmici našli su se još jednom gradonačelnici, političari iz Šomođske i Bjelovarsko-bilogorske županije, 8. ožujka. Prijateljske nogometne utakmice održavaju se više puta godišnje, i to petu godinu zaredom, a prigoda su one za jačanje međusobnih odnosa dviju spomenutih županija i dviju prijateljskih država, izjavljuje parlamentarni zastupnik József Attila Móring, koji je dao i jedan gol za domaćine, te je konačni rezultat četiri naprama jedan.

Razglednica iz mog zavičaja

Učiteljica Erika Rac

Moja je učiteljica napisala Pomurski rječnik. Voli kajkavsko narječje, govor pomurskih Hrvata. Bavi se športom, trči polumaraton. Organizira utrke. Živi u Kaniži, ali je već prava Keresturkinja.

*Martinek Bences
uč. 7. r. keresturske škole*

Znate li

...da postoji 50 vrsta lavande. Ime joj dolazi od latinskoga glagola lavare (prati) jer su se njome u antičko doba koristili za ljekovite kupke.

Najpoznatija legenda vezana za lavandu kaže da je Kleopatra njezinim mirisom natopila jedra svoje brodice i krenula u 'povijesni' susret brodovlju dotadašnjeg neprijatelja i skorog ljubavnika Marka Antonija. Lavanda je ljekovita biljka.

Za pametne i pametnice

L D K O Š A R A A
 O A A V H N I Š Ž
 T K J I M U I P I
 S U N C O K R E T
 U K Š E L K L K O
 N U E P I A K A R
 C R J U T P H R S
 E U L E V I J L G
 A Z B R A Š N O
 M L I N O R A H

Stiže nam lipanj

Lipanj, šesti mjesec u godini, u hrvatskom jeziku ime je dobio po lipovu stablu, koje cvate u to doba godine. Ostali hrvatski nazivi za ovaj mjesec rabljeni su u različitim krajevima, a obuhvaćaju nazive: ivanščak (po blagdanu sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja), klasen, rožencvet. Korijene njegova latinskog naziva nalazimo u imenu božice

neba Junone. Prvim danom lipnja počinje klimatološko ljeto. Mjesec je sunčaniji i topliji od svojega prethodnika, s tridesetak sunčanih sati više, pa donosi i toplije vrijeme. Lipanj je mjesec kada cvjeta i lavanda. U Hrvatskoj se u to vrijeme održavaju razni festivali mirisne lavande.

Ovaj prekrasni crtež poslala nam je Bajkinja Vanesa Hatibović, učenica 10. razreda

SERDAHEL – U organizaciji Lokalne akcijske grupe Zeleno srce Zale i Pomurske narodnosne udruge za razvoj regija, 8. svibnja održan je forum „Mogućnosti Leader programa“, gdje su nazočili predstavnici Lokalne akcijske grupe Mura – Drava iz Međimurja. Stjepan Tišler i Zoltan Pal predstavili su dosadašnje projekte provedene u okviru Leaderova programa. Cilj je suradnje LAG-ova s obje strane granice što bolja priprema za privlačenje sredstava dostupnih fondova Europske unije.

KANIŽA – Hrvatska samouprava Zalske županije 7. svibnja u uredu Samouprave u Rozgonyijevoj ulici priredila je savjetovanje za predsjednike i predstavnike mjesnih hrvatskih samouprava u svezi s izradbom svojih zapisnika. Pošto su objavljeni podatci bodova po zadatku, vijećnici županijske organizacije izrazili su nezadovoljstvo glede bodova kod nekih samouprava, smatrajući da na temelju njihove stvarne djelatnosti trebali bi dobiti više. Kako bi iduće godine samouprave bile uspješnije, predsjednica županijske organizacije Marija Vargović, ujedno i predsjednica kaniške Hrvatske samouprave, kojoj je dodijeljeno maksimalan broj bodova, priopćila je metodike upute pri pisanju zapisnika, odnosno donošenju odluka.

LETINJA – Na poticaj Hrvatske samouprave toga grada utemeljen je Hrvatski pjevački zbor koji zasada okuplja osam članova. Voditelj zbora je mladi nastavnik glazbene umjetnosti Martin Friman. Prema izvješću Marije Đuric, predsjednice Hrvatske samouprave, pjevači redovito posjećuju probe i već je upriličen i njihov prvi nastup na priredbi Dana rada.

KERESTUR – Kulturno društvo Kerestur 6. svibnja organiziralo je biciklističku dionicu uz fotografiranje pomurskih prirodnih ljepota. Na poziv su se odazvali većinom učenici i mladi, koji su uz pratnju Eržebet Deak, predsjednice Društva, izradili fotografije na obali rijeke Mure, u obližnjoj šumi i na poljima, koje sada krasi cvjetovi i zelene krošnje drveća. Prema planovima, od fotografija će se pripremiti izložba.

MLINARCI – Hrvatska samouprava 7. lipnja 2015. priređuje tradicionalnu priredbu „Traži se zvijezda Pomurja“. Predsjednica Samouprave Zorica Lenđel do kraja svibnja očekuje prijavu kulturnih skupina, pojedinaca na priredbu. Prijaviti se može na e-mail adresi: hajni22@citromail.hu ili na telefonskim brojevima: 30 9744 434, 20 5034 465.

Pomoć za učenje jezika i tamburice od Međimurske županije

U okviru Dana Međimurske županije, 29. travnja 2015., u maloj vijećnici Međimurske županije u Čakovcu održana je 4. sjednica Mješovitog odbora za suradnju Međimurske županije s pomurskim Hrvatima, na kojoj je nazočio i zamjenik župana Međimurske županije Zoran Vidović. Nakon sjednice članovi Odbora sudjelovali su na svečanoj sjednici Skupštine Međimurske županije u atriju Staroga grada u Čakovcu, u povodu Dana Međimurske županije i Spomendana Hrvatskog sabora na dan pogibije Zrinskog i Frankopana, gdje ih je posebno pozdravio župan Matija Pošavec.

Mješoviti odbor za suradnju Međimurske županije s pomurskim Hrvatima osnovala je Međimurska županija još 1994. g. poradi povezivanja pomurskih Hrvata i Međimurja. Odbor je svoju suradnju proširio i na treću zemlju, na Sloveniju, i na taj način od 2007. g. organizacija djeluje na tromeđi. Članovi su Odbora gradonačelnici i načelnici pograničnih međimurskih općina i hrvatskih pomurskih naselja iz Mađarske i Slovenije. Najpreči je cilj Odbora razvijanje veza na gospodarskom, obrazovnom, kulturnom, turističkom, športskom i drugom planu, a poseban je naglasak stavljen na brigu za očuvanje hrvatskoga materinskog jezika i kulture Hrvata s lijeve strane rijeke Mure. Kulturna je suradnja između naselja uz rijeku izvrsna: međusobna gostovanja, posjećivanja se organiziraju, nedavno su gostovali učenici ivanovečke škole na fotoradionicama u Keresturu i u Serdahelu, jednako kao i draškovečki učenici na natjecanju kazivanja stihova i proze, nastupali Zrinski kadeti u Čakovcu, plesači u Donjem Vidovcu. itd. Kako bi se posvetila posebna pozornost odgoju i obrazovanju hrvatskoga jezika, Međimurska je županija ustupila pomoć pomurskim Hrvatima. Članovi odbora s lijeve stranice granice već duže vrijeme naglašavaju problem odnarođivanja, asimilacije u obiteljima i da učenje hrvatskoga jezika gotovo u potpunosti opterećuje odgojno-obrazovne ustanove. Kako bi učenje hrvatskoga jezika bilo učinkovitije, zatražena je pomoć od Međimurske županije na taj način da podučavanje jezika u pomurskim školama potpomaže tzv. lektorica učiteljica koja pomaže oko saobraćaja, komunikacije na hrvatskome jeziku, odnosno pruža metodičku pomoć pri učenju jezika. Sličan je projekt nekoć ostvaren u keresturskoj osnovnoj školi iz sredstava Europske unije i prema iskustvu bio je vrlo učinkovit. Međimurska je županija u te svrhe osigurala

Na sjednici Mješovitog odbora

10 tisuća kuna. Iz Kotoribe će stići nastavnica hrvatskoga jezika u pomurske škole, koja će pomoći u podučavanju jezika. Jednako tako predstavnici pomurskih mjesta žalili su se da nemaju dovoljno stručnjaka za podučavanje tamburice, a sve više djece ima koja uče, odnosno učila bi tamburicu. Kod te teškoće Međimurska županija također je bila širokogrudna i osigurala 10 tisuća kuna za nastavnika tamburice koji će u Pomurje stići iz Čakovca. Članovi Odbora iz mađarskog Pomurja zahvalili su na pomoći te izvijestili Odbor da su prijavili natječaj kod Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske upravo za podučavanje jezika i nadaju se da će dobivena sredstva preko natječaja dopuniti međimursku pomoć i tako će nastavnik hrvatskoga jezika moći stići u više razreda.

Darko Radanović, pročelnik Upravnog odjela za gospodarske djelatnosti, izvijestio je članove Odbora da će se u rujnu u Čakovcu otvoriti Informacijski centar Europske unije koji će mnogo pomoći u informiranju građana, tako će lakše stići i informacije vezane uz određene programe. Dogovoreno je da će članovi Odbora posjetiti generalnu konzulicu Republike Hrvatske Vesnu Halugu u Pečuhu, koja je dugo godina pomagala rad Mješovitog odbora, i da se razmotre mogućnosti daljnje suradnje. Nakon sastanka članovi Odbora nazočili su na svečanoj sjednici Skupštine Međimurske županije.

beta

Kotarsko ognjogasno naticanje u Petrovom Selu

Državno priznanje petroviskomu zapovidniku Janošu Škrapiću

Petrovisko športsko igralište su 16. majaša, u subotu dopodne, u cjelini okupirali ognjogasci i njeva vozila iz Kermenda ter okolišnih sel. Naime, domaćini su po prvi put organizirali takovo ogromno naticanje za kotar bližnjega varoša, pod pokroviteljstvom Društva ognjogascev u Kermendu. U naticanju sudjelovalo je devet muških i dve ženske ekipe ke su za proglašenjem rezultata još nazočile i predaji poveljov i spomen-plaketov zaslužnim petroviskim fajbegarom. Za objedom je slijedilo druženje, a uvečer bal.

Brzina je fajbegarom jedna vrlina, za to u skupaspravljanju špricov, u gašenju ognja svenek je važan faktor od koliko minutov su pripravne grupe na intervenciju. Zato se je mirilo u svakoj naticajnoj disciplini i vrime, a po tom je stručni žiri izrekao svoje ocjenjivanje, dodilio priznanja za prvo, drugo i treće mjesto. Sami domaćini su bili zadovoljni krajnjim rezultatom, muška grupa je završila naticanje na petom mjestu, ženska garda na drugom mjestu, a u mišanoj (muško-ženskoj) grupi kad se je skupaspravila šprica iz auta, u toj trki su Petrovišćani postali drugi. U kotlu su marljivi ognjogasci pod peljanjem glavnoga kuhara, lovca Vilija Dezsóa kuhali tri fele perkelta i gujaša da za naticanjem 200 – 300 ljudi ima i objed. Toga dana i u Čepregu se je odvijalo fajbegarsko naticanje, Dobrovoljno ognjogasno društvo iz Narde onde bi moralo vanstati, ali delegaciju, na čelu sa zapovidnikom Zoltanom Pezenhofferom smo još našli u Petrovom Selu. – Mi smo naš motor i špricu posudili Petrovišćanom, pak nas je zanimalo kako će biti sve ovo danas u Petrovom Selu, zato smo došli i pogledati. Pred par ljet smo napravili Pinka kupu u naticanju za fajbegare, ljetos je organiziranje u ruki Petrovišćanov. Kljetu će naše društvo svečevati 125. jubilej, trenutno imamo 32 ognjogas-

Odlikovani petroviski zapovidnik s ognjogasci iz Pinkovca

ce, mušku i žensku ekipu. Lani smo imali gvišno 32 intervencije, više zavolj vode, poplave i vjetra koji je porušio i drivlja – povidao nam je nardarski komandant. Pri proglašenju rezultata Balázs Zsolt Kovács, major i zapovidnik profesionalnih ognjogascev u Kermendu, gratulirao je svim kotrigom dobrovoljnih ognjogasnih društav na rezultati i prikdao priznanja i dare. András Kovács, predsjednik Željezožupanijskoga saveza Sv. Florijana toga dana je imao i lipu zadaću. On je dodilio visoko državno priznanje, spomen-pla-

ketu «Grofa Ödöna Széchenyija» petroviskomu zapovidniku Janošu Škrapiću. Ovo je najviše odličje što nek dobrovoljni ognjogasac dostati more za svoje djelo u ovoj državi. Uz sirenu ognjogasnoga vozila, ganutljivo je nagrađeni Petrovišćan izgovorio riči zahvale. – Ovo je za mene velika čast, nigdar ne bi bio mislio da ću ja iz Budimpešte ovakovo veliko priznanje do-

biti. Ja već nisam htio dalje djelati, kad po pravom nek do 65. ljeta bi mogao peljati društvo, ali dokle se ne najde ki mladi, donidob ću ja biti komandant. To zlamenuje, još malo moram djelati – je rekao Janoš Škrapić u društvu prijatelj, fajbegarov iz partnerske općine Pinkovca. Predsjednik domaćega Dobrovoljnoga ognjogasnoga društva Emil Temmel još je podilio brojna priznanja u zahvali za aktivno većljetno djelovanje. Po tom su mogli povelju prikzeti: za 50-ljetnu službu Miklós Varga, za 40-ljetnu Deneš Jurašić, Štefan Geošić, Štefan Šaković, za 30-ljetnu Petar Veselović, Mikloš Škrapić, Petar Henić, za 10-ljetnu Tamaš Meršić, Zoltan Škrapić, Emil Temmel, Balaz Škrapić i Petar Bedócs. Za 45-ljetno aktivno djelovanje u petroviskom Društvu su bili posebno odlikovani Janoš Keller i Janoš Škrapić. Povelju za istaknuto društveno djelovanje su prikzeli Tamaš Meršić, Monika Škrapić-Nagy, Tamaš Geošić, Milan Varga, Ottó Nagy, Atila Jurašić i Zoltan Škrapić. Petroviski fajbegari i kot domaćini su uspješno položili ispit kim je predsjednik ognjogastva dotične županije zaželio i daljnje uspješno djelovanje u zdravlju, prez ognja i poplave. Na županijskom ognjogasnom naticanju u Ivancu 20. junija, u subotu, najt će se ponovo dobrovoljne ognjogasne jedinice ovoga kraja.

Kotrigi i naticatelji domaćega ognjogasnoga društva

BUDIMPEŠTA – „Miris mora“ naslov je likovne izložbe radova nastalih za vrijeme Likovne kolonije „Terasa u Dalmaciji“ koja se otvara u petak, 29. svibnja, s početkom 17 sati, u Domu kulture „Aranytíz“ (V. okrug, Arany János utca 10). Posjetitelje pozdravlja hrvatski veleposlanik u Budimpešti Gordan Grlić Radman, postav predstavlja Roberta Faltis, a izložbu otvara savjetnik za kulturu u Gradskom vijeću Samouprave budimpeštanskog V. okruga István Wohlmuth. U programu otvorenja sudjeluju Ladislav Halas i njegov sastav „Kolo“. Organizator je priredbe Hrvatska samouprava V. okruga, a njezine provedbe Samouprava V. okruga grada Budimpešte.

KOLJNOF – Srdačno Vas pozivamo 30. majuša, u subotu, na Rušenje majuskoga driva i na šalnu olimpijadu, ku organizira društvo „Mladik“ i SK. Na olimpijadu čekamo šestočlane ekipe. Igre će se održavati na Petőfijevom trgu, a tamo će čekati na rješenje i šalne logističke ter sportske zadaće. Od grupe jedan član mora kuhati na Petőfijevom trgu, a jilo će žiri kušati i cijeliti. Igre će biti zanimljive za svakoga! Žiri će odlučiti i o najboljoj maski, o najfrapantnijem imenu grupe i o najbolje napisanoj pjesmi. Rušenje majuskoga driva će se začeti u 19 uri, a na kraju programa će biti disko pod otvorenim nebom.

SAMBOTEL; SISAČ – Zastupničko vijeće grada Sambotela na redovitoj gradskoj sjednici je prošli misec doneslo odluku da će svoje dugoljetno partnerstvo s gradom Siskom vrijediti i u pisanom formatu zapečatiti. Uspostavljanje službenih kontakata med dvimi varoši je pred dvimi ljeti inicirala Hrvatska samouprava grada Sambotela, a kako nam je rekao nje predsjednik Laslo Škrapić, do potpisivanja ugovora o suradnji i prijateljstvu će najvjerojatnije doći 4. junija, u četvrtak, na Danu grada hrvatskoga varoša Siska. Posebna kopča med varoši je lik biskupa Sv. Kvirina, ki je rođen u Sisku, a ubijen 4. junija 309. ljeta od Rimljanov, uprav u Sambotelu (Savariji).

IV. Ljetna škola tambure u Orfúu

Kulturna udruga Vizin 2012. godine započela je s projektom Ljetne škole tambure kako bi okupila po mogućnosti što veći broj mladih tamburaša radi gajenja tamburaške tradicije ponajprije Hrvata u Mađarskoj. Tijekom godina udruga je uspjela prikupiti hrvatske tamburaše iz svih krajeva Mađarske gdje žive Hrvati, od Gradišća do Bačke. Tako su i u glazbeni repertoar ljetnog tabora uvršteni plesovi, pjesme iz svih hrvatskih regija u Mađarskoj, a osim njih i neke tamburaške skladbe hrvatskih skladatelja.

Članovi su škole tijekom godina sudjelovali na Tamburaškom festivalu u Kalači, u Tomašinu, na svečanom programu povodom pristupanja Hrvatske EU-u u Pečuhu, u Martincima, dva puta na Božićnom koncertu u Koncertnoj dvorani «Kodály» i zadnji put u emisiji Lijepom našom u Pečuhu.

Ove godine, između 22. i 28. lipnja, Kulturna udruga Vizin ponovno organizira ljetnu školu, stoga očekuju prijave mladih tamburaša koji bi uz cjelotjedni rad rado

proširili svoje tamburaško znanje, te bi rado bili i u dobrom društvu upoznavajući tamburaše iz cijele Mađarske. Za razliku od dosadašnjih, ove godine ljetni kamp trajat će jedan dan više, ukupno sedam dana. Cijena sudjelovanja, koja uključuje sve troškove (osim troškova dolaska i odlaska polaznika), ostaje nepromijenjena.

Očekujemo prijave tamburaša (od 8. razreda) koji imaju svoje glazbalo (ili ga mogu donijeti), te već nekoliko godina uče svirati na tamburi.

Stručni voditelji škole: *Ivan Draženović, Gergő Kovács, Zoltán Vízvári i članovi Orkestra Vizin.*

Rok je prijave 30. svibnja 2015.

Prijaviti se možete i sva pitanja u vezi s ljetnom školom postaviti na broj: +36-30/380-12-23 (Zoltán Vízvári) ili na e-mail adresi: info@vizinzenekar.hu.

Radujemo se Vašem dolasku i sudjelovanju:

Kulturna udruga Vizin

Poziv za dostavljanje prijedloga

Sukladno Pravilniku za dodjelu odličja Hrvatske državne samouprave, pozivamo članove i odbore Skupštine, područne hrvatske samouprave, hrvatske manjinske samouprave, hrvatske udruge, hrvatske ustanove da dostave svoje prijedloge za dodjelu odličja.

Prijedloge možete dostaviti u ovim kategorijama:

1. Za istaknutu djelatnost na području hrvatskog odgoja i obrazovanja u Mađarskoj;
2. Za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture u Mađarskoj;
3. Za hrvatsku mladež u Mađarskoj;
4. Za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkog života u Mađarskoj.

Odličje se dodjeljuje za priznanje djelatnosti osobama, kolektivu, udrugama i ustanovama koje su se svojim radom, djelatnošću posebno istaknule na polju jačanja hrvatske nacionalne svijesti, pridonijele razvoju hrvatskoga jezika i kulture, za koje se vežu istaknute osobne i skupne zasluge.

Jedan predlagač ima pravo predložiti samo jednoga kandidata.

Prijedlog za odličje predaje se na obrascu koji možete naći na web-stranici: www.glasnik.hu.

Prijedlog za dodjelu odličja treba stići na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Bíró L. u. 24, e-mail: hramouprava@chello.hu), najkasnije do 15. lipnja 2015. godine.

BUDIMPEŠTA – U Hrvatskom vrtiću u petak, 29. svibnja, u 9.30 sati je svečano zatvaranje odgojno-obrazovne godine.